

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
-----------------	---

Część pierwsza

WCZESNY BAROK

Rozdział I. Nowe kierunki poezji	15
1. Jednostka wobec kryzysu świadomości społecznej	15
2. Poeci metafizyczni	22
✓A. Mikołaj Sęp Szarzyński	22
✓B. Sebastian Grabowiecki	31
C. Stanisław Grochowski	38
D. Kasper Twardowski	44
3. Poezja światowych rozkoszy	52
A. Hieronim Morsztyn	52
✓B. Szymon Zimorowic	62
C. Pieśni — tańce — padwany — liryka popularna	70
4. Poezja ziemiańska	76
A. Wzory życia i wzory krajobrazów	76
B. Kasper Miaskowski	85
5. Poezja mieszczańsko-plebejska	96
A. Humanizm stanowy	96
B. Adam Władysławiusz	98
C. Walenty Rożdżeński	102
D. Jan Jurkowski	105
E. Twórczość anonimowych rybaltów	114
✓F. Jan z Kijan	118
G. Irracjonalizm i parodia	126
Rozdział II. Proza — doświadczenia i postulaty epickie	135
1. Funkcje wypowiedzi prozaicznych	135
2. Diariusze, itineraria, raptularze, pamiętniki	137
3. Małe formy narracyjne — typy anegdoty	152
4. Potrydenckie kaznodziejstwo wobec przemian kultury	156
5. Piotr Skarga jako teoretyk przemiany kulturowej	159
Rozdział III. Epos — poszukiwania wzorów	174

Rozdział IV. Teatr i dramat	184
1. Kręgi teatralne	184
2. Szkolny teatr różnowerczy	184
3. Teatr jezuicki — repertuar widowisk	186
4. Tzw. scena ludowa	191
✓ 5. Nowa komedia — teatr rybałtowski	196
6. Intermedia	207

Część druga

DOJRZAŁY BAROK

Rozdział I. Poezja kunsztowna i poezja naturalna	213
1. Nowe warunki rozwoju piśmiennictwa	213
A. Kontrreformacja wobec kultury	213
B. Twórczość a wyznanie wiary — mniejsi poeci	218
2. Maciej Kazimierz Sarbiewski — „Horacy chrześcijański”	224
A. Poeta uwieńczony	224
B. Wykłady poetyki	229
C. Liryczne „parodie” mistrza klasyków	232
3. Schyłek poezji łacińskiej	238
A. Poezja panegiryczna i konceptualna	238
B. Makaroniści	241
4. Daniel Naborowski — poezja jako harmonia sprzeczności	243
5. Bracia Opalińscy — obrona stylu naturalnego	247
A. Publicystyka Łukasza	248
B. Poeta nowy	256
C. Udział pisarza w przygotowaniu reform	257
D. Krzysztof i początki satyry	259
6. Jan Andrzej Morsztyn — mistrz barokowy	269
A. Dworzanin i polityk	269
B. Twórczość	271
C. Poezja gabinetowa	275
D. Refleksje publicysty	280
E. Anatomia miłości	281
F. Miłość i cywilizacja	283
G. Alchemia mowy poetyckiej	285
H. Konfrontacje miłości i religii	288
7. Piewcy urody miasta i schyłek poezji mieszczańskiej	291
A. Adam Jarzębski — poetyczność architektury warszawskiej	291
B. Bartłomiej Zimorowic — kryzys mieszczańskiej „sielanki” lwowskiej	294
Rozdział II. Rozkwit i upadek epiki	302
1. Samuel Twardowski	302
2. Kryzys tradycyjnej epopei	313
3. Zbigniew Morsztyn — ironia poetycka i heroizm niedoli	318
Rozdział III. W kręgu piśmiennictwa	334
1. Nowiniarstwo i początki prasy polskiej	334
2. Pamiętnikarstwo	336

A. Poetyka gawędy a opis historiograficzny	336
B. Pamiętnik karmazyna i szaraka. Albrecht Stanisław Radziwiłł i Joachim Jerlicz	340
C. Marcin Borzymowski i początki marynistyki	346
3. Kolizja baroku i klasycyzmu w kaznodziejstwie	348
A. Fabian Birkowski — ewokacja wyobraźni	348
B. Szymon Starowolski, uczony i publicysta	354
C. Poetyka kaznodziejskich efektów	365
4. Romans, anegdota, aforyzm	366
Rozdział IV. Teatr i dramat	371
1. Przemiany życia teatralnego — osiągnięcia i straty	371
2. Pierwsza stała scena dworska	372
3. Scena szkolna	381
4. Zmiany w dramaturgii sceny popularnej	382

Część trzecia

PÓŹNY BAROK

Rozdział I. Samotni poeci	391
1. Okoliczności kryzysu literatury	391
2. Wacław Potocki	395
A. W rodowym gnieździe	395
B. Pojmowanie literatury	399
C. Wczesna twórczość	403
D. Pieśni religijne	407
E. Pamiętnik cierpienia — <i>Treny</i> na śmierć Stefana	408
F. Wiersze polityczne i okolicznościowe	410
G. Cykl romansów	411
H. Transakcja wojny chocimskiej	420
I. Zwrot do tematyki religijnej	423
J. <i>Ogród</i>	425
K. <i>Moralia</i>	433
L. Poczet herbów	438
3. Wespazjan Kochowski	441
A. Żywot żołnierza i ziemianina	441
B. Rozwój twórczości	444
C. Trzy zadania poezji	446
D. Wczesne utwory	449
E. <i>Niepróżnujące próżnowanie — Liryka polskie</i>	451
F. <i>Niepróżnujące próżnowanie — Epigramata</i>	458
G. Kryzys poety	459
H. Nie spełniony plan epopei wiedeńskiej	462
I. Psalmi narodu wybranego — <i>Psalmodia polska</i>	464
4. Stanisław Herakliusz Lubomirski	470
A. Biografia magnata	470
B. Nauka poezji u mistrzów włoskich	472
C. Komédie	473

D. <i>Adverbia moralia</i>	476
E. <i>Odwrót ku Biblii</i>	478
F. <i>Rozmowy Artaksesa i Ewandra</i>	484
G. <i>O znikomości rad</i>	491
H. <i>Z utworów nie zbadanych</i>	493
5. <i>Próba klasycyzmu i rokoka</i>	494
A. <i>La Fontaine po polsku — Krzysztof Niemirycz i Jan Stanisław Jabło-</i> <i>nowski</i>	494
B. <i>Adam Korczyński — romans rokokowy</i>	499
Rozdział II. <i>Poezja grozy i żartu</i>	506
1. <i>Od mistyków hiszpańskich do ludowej koledy</i>	506
2. <i>Popularne wiersze medytacyjne</i>	507
3. <i>Klemens Bolesławiusz — wizja sądu ostatecznego</i>	508
4. <i>Karol Mikołaj Juniewicz i styl jowialnej perswazji</i>	511
5. <i>Dominik Rudnicki — ekspresje techniki wiersza</i>	514
6. <i>Józef Baka — epigoński mistrz</i>	518
Rozdział III. <i>Teatr i dramat</i>	521
1. <i>Teatr dworski</i>	521
2. <i>Teatr szkolny</i>	525
3. <i>Opera pasyjna</i>	526
4. <i>Popularne widowiska na Boże Narodzenie</i>	528
Rozdział IV. <i>W kręgu piśmiennictwa</i>	532
1. <i>Pamiętnikarstwo</i>	532
A. <i>Dalszy rozwój pamiętnikarstwa</i>	532
B. <i>Jan Chryzostom Pasek</i>	539
2. <i>Romans duchowny i nowelistyka</i>	550
3. <i>Odnowicielska rola publicystyki</i>	557
A. <i>Rozkwit małych form ulotnej publicystyki</i>	557
B. <i>Kierunki nowych projektów reform</i>	561
C. <i>Alternatywa ideologii: potępienie natury ludzkiej czy potępienie wzo-</i> <i>ru ustrojowego?</i>	566
Barok w opinii i barok w badaniach	572
Wskazówki bibliograficzne	581
Indeks osób, utworów i czasopism	627
Spis ilustracji	657